

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kinderopvang Blij

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 25 oktober 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang Blij. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peuteropvang in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voerschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voerschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voerschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. De pedagogisch medewerkers passen regelmatig de thema's aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe

Kinderopvangorganisatie:
Kinderopvang Blij

LRK-nummer: 467109308

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De samenwerking met andere (zorg-)instanties en de directe omgeving is goed. Wanneer er zorgvragen zijn kan er snel naar de juiste hulp geschakeld worden.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Hoewel de pedagogisch medewerkers een vve-methode gebruiken kan het taalaanbod voor de doelgroepeuters meer doelgericht en beredeneerd worden.

Voor de doelgroepeuters zijn er vve behandelplannen beschikbaar. Deze plannen kunnen meer afgestemd worden op concrete tussendoelen, zodat bijvoorbeeld vierwekelijks bijgehouden kan worden welke (taal-)doelen er behaald zijn en welke niet.

Er zijn nog geen duidelijke verwachtingen geformuleerd wanneer een peuter naar groep 1 gaat. Dit zijn vaak wel mondelinge afspraken, maar zijn nog niet zo goed vastgelegd.

De zorg voor de kwaliteit kan versterkt worden door ook na te denken over wat de kwaliteit op langere termijn zou moeten zijn. Ouders die wij gesproken hebben, willen hier graag over geïnformeerd worden en daarin meedenken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang Blij.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerker(s)/zorgcoördinator en directie. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en/of de houder van de peuteropvang.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang Blij.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang Blij als voldoende. De standaarden pedagogisch-educatief handelen (OP3) en samenwerking (OP6) waarderen wij als goed. De standaard ontwikkelingsresultaten (OR1) waarderen wij als kan beter. De overige standaarden waarderen wij als voldoende.

Context

Peuteropvang Blij is sinds augustus 2018 gehuisvest in een multifunctioneel centrum (MFA) in het dorp. Dit is vanwege het ruimtegebrek bij de basisschool waar de peuteropvang voorheen gevestigd was. De peuters kunnen vier ochtenden in de week terecht in een flexibele ruimte in het MFA. De pedagogisch medewerkers moeten hiervoor iedere ochtend eerst de ruimte inrichten en na afloop van het programma alles zo weer wegzetten dat andere gebruikers de ruimte kunnen benutten. Gemiddeld zijn er tussen de 10 á 14 peuters op een ochtend aanwezig. Hiervan zijn er twee als doelgroeppeuter aangemerkt. Deze kinderen hebben een vluchtelingenstatus en krijgen om die reden extra (taal-)aanbod. Binnen het MFA zijn ook seniorenwoningen en is er een centrale ontmoetingsruimte. Peuters en ouderen trekken dan ook regelmatig samen op bij diverse (speel-)activiteiten of in de binnentuin.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 9 april 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Peuteropvang Blij valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderings- en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang Blij.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is het specifieke taalaanbod voor de kinderen met een vve-indicatie. Naast de "reguliere" vve-methode hebben de pedagogisch medewerkers zelf een aanvullende bron gevonden om het taalaanbod te verstevigen. De vervolgstap kan zijn dit aanbod meer doelgericht en beredeneerd in te zetten, zodat inzichtelijk wordt welke en hoeveel nieuwe woorden de peuters gaan leren.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de

ontwikkeling van een peuter stagneert. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een proces van volgen en bijstellen van de aanpak aan de peuters. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is concrete tussenstapjes formuleren in het vve-behandelplan. Nu is dat plan vrij globaal met een einddoel dat ruim te interpreteren is. Het vve-behandelplan wint aan kracht als er ook concrete tussendoelen opgesteld worden. Zo ontstaat er een ontwikkelingslijn waaraan te zien is of een vve-peuter zich naar verwachting ontwikkelt.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken aan de zone van naaste ontwikkeling bij de peuters. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van de individuele peuters. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

We waarden pedagogisch-educatief handelen als goed, omdat de pedagogisch medewerkers in staat zijn om de peuters op een goede wijze te motiveren, enthousiasmeren en aan te spreken. Zij laten voorbeeldgedrag zien, dagen de peuters continu uit tot actief taalgebruik en stellen duidelijk grenzen. Dit kunnen zij versterken door tijdens het spelend leren, samen met de peuters, wat meer feedback te geven op hetgeen zij aangeboden hebben tijdens een kring en tijdens het spel van de peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool door, bij de overdracht, informatie over alle peuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor alle peuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in de zorg en begeleiding. Het gezamenlijke ouderbeleid en pedagogisch beleid zijn, sinds de komst van een nieuwe directeur op de basisschool, volop in ontwikkeling.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

We waarderen de samenwerking als goed, omdat er een breed netwerk van zorg en ondersteuning beschikbaar is. De jeugverpleegkundige is snel te raadplegen indien dat nodig is, maar ook de intern begeleider van de school observeert in de groep. In een zorgadviesteam heeft overleg plaats tussen verschillende partners wanneer de ontwikkeling van een peuter vragen oproept. Wat zeker niet onvermeld mag blijven is de samenwerking van de peuteropvang met de bewoners in het MFA. Met enige regelmaat bezoeken de peuters de ouderen die in het gebouw woonachtig zijn. Zij gaan dan samen in de binnentuin spelen of doen een andere (knutsel-)activiteit. De synergie die ontstaat tussen ouderen en de peuters geeft vervolgens energie aan beide partijen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Deze zijn echter nog vrij impliciet. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen nog geen concrete (eind-)doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Ook is er een vve-beleidsplan waarin de ontwikkeling van de vve in grote lijnen beschreven staat. Jaarlijks evalueert de leiding de voortgang van het beleidsplan. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de kwaliteitsontwikkeling van de vve.

Op dit onderdeel zien wij mogelijkheden voor verbetering. Allereerst kan de peuteropvang nadenken over de ambities voor de wat langere termijn. Hoewel het aantal doelgroeppeuters nu nog marginaal te noemen is, is er mogelijk wel een toename van het aantal indicaties te verwachten. In dit licht kan de houder al anticiperen met het vve-beleid naar de toekomst toe. Ten tweede merken wij op dat de huidige doelstellingen nog vrij algemeen gesteld zijn. Vertaling naar meer concrete doelen zorgt er ook voor dat deze meer 'meetbaar' zijn. Tot slot is het aan te raden blijvend aandacht te besteden aan de borging van wat goed gaat en na te gaan of anderen (bijvoorbeeld de ouders) hier ook tevreden over zijn.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Daarnaast is er bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Een verdiepingsslag kan gemaakt worden op scholing op specifieke taalproblemen. Met name de Nederlands als tweede taal, kan hier van meerwaarde zijn.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief, app en email voldoende informatie ontvangen.

Tevens geven ouders die wij gesproken hebben aan dat zij wel meer betrokken zouden willen worden bij de beleidsontwikkeling en ambities van de peuteropvang. Hier liggen wat ons betreft kansen voor meer (inhoudelijke) samenwerking.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Er is door de houder geen gebruik gemaakt van de hierboven genoemde mogelijkheid.